

Artikel voor het Novembernummer " De Geitenhouder" 13e Jaargang 1950
geschreven/gesteld door J.W. Wesselon, Steenwijk en aangeleverd door
secretaris Overijsselse Bond dhr. H.W. Nieuwenhuis, Zwolle.

Waarom alleen in Drenthe de Toggenburger ?

We willen gaarne deze zaak onder de aandacht brengen van de lezers van "DE GEITENHOUDER" en we hopen dat er
commentaar op dit onderwerp gegeven zal worden.

Wat toch is het geval ?

Alleen in de provincie Drenthe wordt de Toggenburger gefokt en in alle andere provincies de Ned. Witte geit.

Aan de hand van een paar vragen zullen we deze zaak nader bezien.

1. Is de Toggenburger minder productief dan de Ned. Witte geit?
2. Heeft de Toggenburger een speciale verzorging nodig, zodat men haar daarom uit andere provincies weert?
3. Is de Toggenburger een minder mooie geit om te zien dan de Witte?
4. Is de Toggenburger moeilijker om te fokken dan de Witte?
5. Is de Toggenburger kleiner dan de Witte ?
6. Zijn er in andere provincies geen liefhebbers voor de Toggenburgers?
7. Zijn de andere provincies bang voor vermenging van de beide rassen na toelating van de Toggenburger?
8. Moet men in andere provincies de Toggenburger gaan fokken naast de Witte?

Zie hier een achttal vragen, die we zo objectief mogelijk zullen trachten te beantwoorden.

1. Is de Toggenburger minder productief dan de Witte?

Neen, de Toggenburger is niet minder productief dan de Witte.

Wanneer men de melklijsten van de Toggenburger vergelijkt met die van de Witten, dan komt men tot de
conclusie dat onder de Toggenburgers evengoede productie-dieren zijn dan onder de Witte.

Wat het aantal lijsten betreft, is de stand natuurlijk 1 : 10, maar individueel is de stand gelijk, althans niet minder
dan de Witte, vooral wanneer hierbij ook nog rekening wordt gehouden met de grondsoort. Daar het fokgebied van
de Witte tien maal zo groot is, heeft de Witte ook tien maal zo grote kans om een uitblinker op productie te
leveren.

2. Heeft de Toggenburger een speciale verzorging nodig en is zij daarom minder gewenst?

Neen ! De Toggenburger heeft geen speciale verzorging nodig

Integendeel. De Toggenburger is met een sober bestaan tevreden en is dan nog zeer productief. Dit is dan ook
mede één van de oorzaken, waarom men in Drenthe de Toggenburger is gaan fokken. Geeft men de Toggenburger
een goede verzorging zoals het behoort, dan is zij daar zeer dankbaar voor, en de eigenaar wil beslist geen andere
dan de Toggenburger.

3. Is de Toggenburger geen mooie geit om te zien en prefereert men daarom Wit?

Deze vraag is niet moeilijk te beantwoorden, daar iedereen die voor het eerst Toggenburgers ziet, onder de
bekoring komt van de mooie kleur welke dit ras heeft. De bruine kleur met de witte aftekening is een lust voor het
oog. Op een grote keuring, zoals te 's-Hertogenbosch, hebben dan ook de Toggenburgers de speciale belangstelling
van het publiek.

4. Is de Toggenburger moeilijker op te fokken dan de Witte?

Ja, De Toggenburger is moeilijker te fokken. Immers daar wij bij de fok der geiten op verschillende factoren moeten
letten, komt er bij de Toggenburgers nog bij dat we op kleur en tekening moeten letten.

Dit kan echter voor de fokker-liefhebber nooit een bezwaar zijn, doch eerder een aansporing om dit ras te fokken.
Immers wanneer we een bekroningswaardig dier fokken dat moeilijk fokt, is de voldoening voor de fokker ook
groter.

5. Is de Toggenburger kleiner dan de Witte?

Ja. In doorsnee is de Toggenburger iets kleiner, doch dit kan geen bezwaar zijn.

Immers door de Toggenburger in een groter fokgebied toe te laten, kan men op de duur scherper selectie toepassen. Men heeft ruimer keus van fokdieren en men ontkomt langzamerhand aan enge teelt.

Ook zal de bodemgesteldheid er toe medewerken. Laat men maar eens Toggenburgers fokken op de rivierklei. De kans is zeer groot dat de dieren na enige jaren zwaarder zullen worden.

6. Zijn er in andere provincies geen liefhebbers voor de Toggenburger?

Zeer velen ! Op de grote keuring te 's-Hertogenbosch ben ik door de bezoekers te beluisteren tot de conclusie gekomen, dat er zeer veel mensen zijn uit alle provincies, die zeer gaarne de Toggenburgers zouden willen bezitten.

Door de bestaande regeling echter is het onmogelijk om die mensen te bevredigen. Immers daar de Toggenburger bok in andere provincies, behalve in Overijssel, als een wilde bok wordt beschouwd.

Wanneer er dus een Toggenburger geit naar een andere provincie verhuisd, gaat zij in het daar bestaande ras ten onder.

7. Zijn de andere provincies bang voor vermenging van de beide rassen bij toelating van de Toggenburger?

Ja! Hier hoeft men echter niet zo heel bang voor te zijn, want men kan dit ondervangen door in iedere vereniging maar een ras toe te laten. Dat is in Overijssel ook zo.

De vereniging kan kiezen of zij wit of wel Toggenburger wil fokken. In een witte vereniging mag geen Toggenburger bok staan en in een Toggenburgervereniging geen witte.

Zijn er plaatsen waar twee verenigingen kunnen bestaan dan zou van ieder één kunnen, doch niet de twee verschillende bokken bij één bokhouder. Vanwege de ruimte zal ik deze vraag niet verder uitwerken, doch hier is nok wel heel wat over te praten.

8. Moet men in andere provincies de Toggenburger gaan fokken naast de Witte?

Ik zou zeggen: ja ! Geef de liefhebbers die zich tot dit ras voelen aangetrokken een kans.

De mogelijkheid is zeer groot dat het aantal geitenhouders er aanmerkelijk groter door wordt.

Geef ook hierdoor de Toggenburger een kans om zich om zich beter te kunnen ontwikkelen en om haar goede eigenschappen aan meerdere mensen ten nutte te maken.

En tenslotte: Misschien zijn er in Drenthe nog wel verenigingen die wit willen fokken. Welnu, daar is dan ook over te praten.

Mijn streven is: naast de witte geit, de Toggenburger in het gehele land.

Ik hoop dat dit artikeltje veel pennen in beweging zal brengen.

We zien dan ook met belangstelling de volgende "GEITENHOUDER" tegemoet.

Steenwijk: J.W. Wesselon

afschrift antwoord schrijven op ingezonden artikel:

NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR DE GEITENFOKKERIJ.

't ZAND bij Middelburg, 11 December 1950.

Geachte Heer Nieuwenhuizen,

Op onze pas gehouden bestuursvergadering bracht de heer Blikman het door jou aan hem gezonden artikel over de Toggenburgers in bespreking.

Bij de bespreking is gebleken dat de vergadering zonder onderscheid van mening is, dat opname van een dergelijk artikel in ons blaadje ongewenst is.

Laat ik ons standpunt aan de hand van jullie vragen nader toelichten.

1. De productie van de Toggenburger geiten mag zeer zeker voldoende worden geacht. Bij het onderzoek, door mij enige jaren geleden verricht, over alle bekende productiegegevens van Nederlandse geiten was de gemiddelde productie van 111 Toggenburgers 575 kg melk per jaar, in een normale melkperiode, en van 578, witte 760 kg., beide oudere geiten. Een verschil dus van ongeveer 15%. Zou de productie van de Toggenburgers thans wat hoger zijn, dan mogen we dat eveneens bij de Witte verwachten.

2. Dat is ons uit ervaring natuurlijk niet bekend. Het is echter na zoveel jaren fokken wel duidelijk gebleken dat de Witte geiten, zelfs onder moeilijke en minder goede omstandigheden, toch een behoorlijke hoeveelheid melk kunnen geven, ook als de voeding niet is, zoals die behoort te zijn.

3. De Toggenburger is inderdaad een aardige verschijning met haar fraaie aftekeningen. Men moet de beoordeling hiervan echter niet afspiegelen aan de uitlatingen van het publiek in Den Bosch. Het geheel "anders" zijn, dan de gewone Witte geit, speelt daarbij een grote rol. Het zal echter ook jullie wellicht zijn opgevallen dat de lange rij helder witte geiten daar een indrukwekkend en imponerende aanblik opleverde. Tenslotte is Wit zeer besmettelijk en men zou daaraan de voorkeur kunnen geven, teneinde de zindelijkheid bij het houden te prikkelen.

4. Laten we dat maar gelijk stellen, al moeten we opmerken dat de aan de aftekening gestelde eisen, weer een factor meer geven, waarmee bij de fokkerij rekening moet worden gehouden.

5. In doorsnee zal de Toggenburger zeker een iets kleiner lichaamsgewicht hebben dan de Witte. In elk geval is het niet andersom en we moeten er ons inziens voor waken de geiten zeker niet kleiner te maken, dan ze thans gemiddeld zijn.

6. Wellicht zijn er in andere provincies wel enkele sportfokkers te vinden, die het eens met het "andere" willen proberen. De doorsnee-geitenhouder zal echter de economische kant ver boven de sport stellen. Zolang niet gebleken is dat de Toggenburger in de meeste opzichten beter is dan de Witte, die we thans overal fokken, zou het dwaasheid zijn een eenmaal al jaren bestaande en met succes werkende fokrichting te ondermijnen door jullie propaganda voor de Toggenburger te ondersteunen, door dit op te nemen.

7. Inderdaad is het gevaar voor vermenging en kruising niet denkbeeldig en, je zult het met ons eens zijn, ook ongewenst. We moeten ons daarbij voor ogen stellen dat we op fokgebied met weinig onderlegde mensen te doen hebben, althans in doorsnee. Hoe zal het gaan met onze Provinciale Verordeningen, als wij in de ene Gemeente een Toggenburger bok plaatsen en in een andere, die er aan grenst, een Witte beschermd willen hebben.

8. Zie hiervoor ook antwoord 7. Verder lijkt ons de mogelijkheid niet groot dat door het overal propageren van de Toggenburger het aantal geiten zal vergroten. We mogen toch niet aannemen dat men alleen een geit zal gaan houden omdat men de Toggenburger zo mooi, zo lief, zo klein (of groot) of zo belangrijk vindt? Iemand die meent een geit te moeten houden zal dat in 99 van de 100 gevallen zeker doen, omdat hij goedkopere en verse melk wenst.

We kunnen het ons zeer goed voorstellen dat het voor de fokkers van de Toggenburgers wel wenselijk zou zijn, indien het fokgebied wat groter was om te enge teelt te voorkomen, doch we menen dat we onze fokkerij van goede witte geiten daaraan niet mogen opofferen en er een chaos van maken. Dit gevaar zou veel kleiner zijn, wanneer de fokkerij vrijwel geheel in handen zou zijn van goed onderlegde fokkers.

Vriendelijk groetend,
Secretariaat NOG

(w.g.) W. Sietema.
Accoord: Voorzitter NOG
(w.g.) P. Verhoeven.